

Plan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder mot diskriminering 2023–2024

Hedlundaskolan – förskoleklass, grundskola och fritidshem

Hedlunda
skolan

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	2
Grunduppgifter.....	3
Styrdokument.....	4
Definitioner	6
De sju diskrimineringsgrunderna.....	8
Organisation av trygghetsarbetet.....	10
Ordningsregler.....	10
Hur trygghetsplanen har utarbetats.....	11
Utvärdering	13
Kommande läsårs främjande arbete	14
Undersökning/Kartläggning, resultat och analys.....	18
Rutiner och riktlinjer, uppföljande åtgärder och dokumentation.....	19
Uppföljande åtgärder.....	22
Kontaktuppgifter	23

Grunduppgifter

Verksamhetsformer som omfattas av planen

Grundskola F–6 och fritidshem

Ansvariga för planen

Skolledningen och trygghetsteamet

Vår vision

Att utbilda framtidens hållbara världsmedborgare. Detta innebär att skolan vill understryka vikten av respekt och tolerans för varandra likheter och olikheter.

Planen gäller från

2023-09-01

Planen gäller till

2024-11-30

Läsår

2023–24

Trygghetsplan

Av diskrimineringslagen framgår att verksamheten ska upprätta en likabehandlingsplan (enligt 3 kap. 2–3§ § Diskrimineringslagen) medan det i Skollagen framgår att verksamheten ska upprätta en årlig plan mot kränkande behandling (enligt 6 kap. 8 § Skollagen). Dessa två planer kan slås ihop och göras till en plan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder mot diskriminering och trakasserier. I Hedlunda skola har vi slagit ihop likabehandlingsplanen och plan mot kränkande behandling och kallar den för trygghetsplan.

Vår skolas trygghetsplan är utformad i samråd med vår personal, våra elever och deras vårdnadshavare. Planen har sin utgångspunkt i de styrdokument som finns under rubriken styrdokument. Målet och syftet med planen är att alla elever ska få uppleva en skolmiljö fri från diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling och repressalier. Eleverna

ska känna sig trygga och säkra i skolan, vilket leder till att de kan lägga stort fokus på undervisningen i en stimulerande och utvecklande lärmiljö. Trygghetsarbetet omfattar alla som arbetar på Hedlunda skola. Övergripande ansvar för arbetet på skolan har rektor. Ansvaret för genomförandet är delegerat till trygghetsteam och samtliga medarbetare.

Styrdokument

Skolans värdegrundsarbete regleras av flera lagar och förordningar. **Det är Barnkonventionen, Diskrimineringslagen, Skollagen, Läroplan för grundskolan, Förordningen om barn/elevs delaktighet med mera.**

I Lgr – 22 står det att Ingen ska i skolan utsättas för diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning eller för annan kränkande behandling. Alla tendenser till diskriminering eller kränkande behandling ska aktivt motverkas. Främlingsfientlighet och intolerans måste bemötas med kunskap, öppen diskussion och aktiva insatser. (SKOLFS 2011:144)

Skollagen slår fast att Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling och att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. (Skollagen 2010:800, 6 kap. 7 och 8 §§)

Diskrimineringslagen (2008:567) trädde i kraft 1 januari 2009 och har till ändamål att motverka diskriminering och på andra sätt främja lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, könsöverskridande identitet eller uttryck, sexuell läggning, ålder eller funktionsnedsättning.

Den 1 januari 2017 ändrades bestämmelserna i diskrimineringslagens tredje kapitel. Lagstiftningens tidigare krav på att ta fram en årlig plan gällande diskriminering har ersatts med en skyldighet för skolan att arbeta med aktiva åtgärder enligt vissa bestämda steg, samt dokumentera alla delar av detta arbete. Skolans arbete med aktiva åtgärder ska omfatta samtliga sju diskrimineringsgrunder. (Före 1 januari 2017 omfattades inte diskrimineringsgrunderna ålder och könsöverskridande identitet eller uttryck) Det är en utvidgning jämfört med tidigare regler och det innebär att villkor, arbets- och studiemiljö och rutiner ska analyseras ur fler aspekter.

Förordningen om barns elevs delaktighet I förordningen (2006:1083) om barns/elevs deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling framgår att: En plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Ansvar

Rektor är ytterst ansvarig för likabehandlingsarbetet. Det är den utsatte eleven som avgör om ett beteende eller en handling är oönskad. Vem eleven än kontaktar så har hen rätt att bli tagen på allvar och få stöd. När någon i personalen har blivit kontaktad ska de åtgärder som vidtas i möjligaste mån ske i samråd med eleven. Skolpersonal har dock alltid ett ansvar att skydda barn från att fara illa.

Rektor ska

- se till att all personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling och repressalier inte är tillåtna i skolan.
- se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, könsöverskridande uttryck, ålder, funktionsnedsättning, kränkande behandling samt sexuella trakasserier.
- årligen upprätta och utvärdera planen i samarbete med personal, elever och vårdnadshavare.
- om skolan får kännedom om att diskriminering eller kränkande behandling förekommer, se till att anmälan, utredning och åtgärder vidtas skyndsamt.
- se till att det finns rutiner för anmälan, utredning, åtgärder och dokumentation av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.
- regelbundet gå igenom rutinerna med personalen för att säkerställa att all personal har kännedom om hur man anmäler och hanterar incidenter. Anmälan sker via direktlänk till Prorenata på skolans webbsida.

Lärare och annan skolpersonal ska

- följa skollagen och ordningsreglerna
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som hen förmedlar genom sin undervisning och sträva efter likabehandling
- se till att ingripa, anmäla incidenter, utreda, dokumentera och skyndsamt vidta åtgärder då diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling misstänks/anmäls/upptäcks
- ständigt jobba främjande och förebyggande med skolans värdegrund

Elever ska

- vara delaktiga i skolans likabehandlingsarbete, samt påtala diskriminering och annan kränkande behandling som förekommer direkt eller indirekt på skolan

- följa skolans ordningsregler

Vårdnadshavare ska

- i enlighet med skolans plan påtala diskriminering och annan kränkande behandling som förekommer direkt eller indirekt på skolan.

Definitioner

I trygghetsplanen används flera olika begrepp, nedan följer en förklaring av vad som menas med några av de begrepp som förekommer.

Diskriminering innebär att en elev missgynnas, direkt eller indirekt, av skäl som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller trosuppfattning, funktionshinder (samt bristande tillgänglighet 2015-01-01), sexuell läggning eller ålder. Eftersom diskriminering handlar om missgynnande förutsätter det någon form av makt hos den som utför diskrimineringen. I verksamheten är det huvudmannen eller personalen som kan göra sig skyldig till diskriminering. Elever kan inte diskriminera varandra i juridisk bemärkelse.

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och som har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna. Om någon ur personalen utsätter en elev för trakasserier benämns det diskriminering.

Sexuella trakasserier: Trakasserier kan också vara av sexuell natur. De kallas då för sexuella trakasserier. Förutom kommentarer och ord kan det vara att någon till exempel tafsar eller kastar närgångna blickar. Det kan också handla om ovälkomna komplimanger, inbjudningar och anspelningar. (behöver inte ha samband med en diskrimineringsgrund)

Kränkande behandling är ett uppträdande som utan att vara kopplat till någon av de sju diskrimineringsgrunderna kränker elevens värdighet. Trakasserier och kränkande behandling kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. De kan vara synliga och handfasta likaväl som dolda och subtila. De kan utföras direkt i verksamheten och även via exempelvis telefon och internet. Trakasserier och kränkande behandling kan exempelvis uttryckas genom nedsättande tilltal, ryktesspridning, förlöjligande eller fysiskt våld. Kränkningarna kan även handla om att frysa ut eller hota någon. Kränkande behandling kan äga rum vid enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande.

Mobbning är ett begrepp som inte längre används i skollagen. Ett skäl till att begreppet mobbning inte längre används är att skollagen kräver att alla former av kränkningar motverkas. Mobbning är en form av kränkande behandling eller trakasserier som innebär en upprepad negativ handling över tid när någon eller några medvetet och med avsikt tillfogar eller försöker tillfoga en annan skada eller obehag.

Likabehandling innebär att alla barn och elever ska behandlas utifrån sina förutsättningar för att få lika rättigheter och möjligheter. Det betyder inte att alla barn och elever ska behandlas likadant. Eftersom vi alla är olika ska alla behandlas utifrån sina förutsättningar.

Värdegrund, likabehandlingsarbetet är en del av skolans värdegrundsarbete som syftar till att aktivt främja alla elevers lika rättigheter och möjligheter oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, könsöverskridande identitet eller uttryck, ålder samt sexuell läggning.

Repressalieförbud innebär att den som vill påtala eller anmäla diskriminering ska kunna göra det utan att behöva oroa sig för negativa konsekvenser. Därför innehåller diskrimineringslagen ett så kallat repressalieförbud, som skyddar den som påtalat eller anmält diskriminering från att bli bestraffad. Repressalier innebär att någon blir utsatt för någon form av bestraffning eller dålig behandling, som en reaktion på att hen har påtalat eller anmält trakasserier.

Repressalier kan exempelvis vara; sämre betyg, osynliggörande, utfrysning eller andra kränkningar.

Främjande arbete är det aktiva värdegrundsarbetet som pågår hela tiden i skolan och riktar sig till alla, utan att något särskilt har hänt. Det syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde och ska bidra till en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas. Det ska omfatta alla diskrimineringsgrunder och sexuella trakasserier.

Förebyggande arbete handlar om att avvärja risker för trakasserier och kränkningar. Grunden för detta är att systematiskt göra undersökningar och analyser av den verksamheten som eleverna befinner sig i. Vi ska genomföra de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas utifrån vad vår undersökning och analys visar. I lagstiftningen kallas det för aktiva åtgärder.

Åtgärdande arbete innebär att snabbt kunna åtgärda fall av trakasserier och kränkningar samt att säkerställa att det inte upprepas. Står beskrivet under rubriken "Rutiner och riktlinjer", uppföljande åtgärder och dokumentation.

Trygghetsvandring betyder att eleverna i mindre grupper vandrar genom skolans inne- och utemiljö tillsammans med en pedagog. Eleverna får varsin röd lapp (otrygg), som de visar när det inte känns bra och en grön lapp (trygg), som de visar när det känns bra. Detta för att upptäcka trygga respektive otrygga platser, samt för att se och förstå ute- och innemiljön ur elevernas perspektiv.

De sju diskrimineringsgrunderna

Kön

Lagen definierar kön som att någon är kvinna eller man. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.

Exempel: En av eleverna blir retad för att han är den enda av killarna som går i dansgrupp.

Könsöverskridande identitet eller uttryck

Att någon inte definierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel (eller på annat) sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön än det som registrerats för hen vid födelsen. Begreppen omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personens sociala kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr.

Diskrimineringsgrunden avser vad som ofta brukar kallas transpersoner. Det är ett paraplybegrepp för personer som bryter mot samhällets normer för könsidentitet och könsuttryck.

Exempel: En av eleverna blir retad och ifrågasatt för att hen betar sig på ett annat sätt än vad normen för hur en person får lov att bete sig som flicka respektive pojke.

Etnisk tillhörighet

Etnisk tillhörighet är en individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande. Nationellt ursprung betyder att personer har samma nationstillhörighet, som till exempel finländare, polacker eller svenskar. Etniskt ursprung innebär att personer har ett relativt enhetligt kulturmönster. Som exempel kan nämnas att en person tillhör någon av de nationella minoriteterna såsom samer, judar, tornedalsfinnar och romer. Alla människor har en eller flera etniska tillhörigheter. Alla kan därför bli utsatta för etnisk diskriminering. Etnisk tillhörighet handlar om hur du identifierar eller uppfattar dig själv. Det är alltså individen själv som definierar sin eller sina etniska tillhörigheter utifrån sin bakgrund och sin individuella historia.

Exempel: En av eleverna är same, hen blir kallad för okvädesord som exempelvis lappjävel på grund av detta.

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel ateism och agnosticism.

Politiska åskådningar och etiska eller filosofiska värderingar som inte har samband med religion omfattas inte av diskrimineringslagens skydd.

Exempel: En av eleverna är med i Pingstkyrkan. Hen blir ofta retad för det av några kompisar. De säger att de skämtar men hen tycker inte att det är roligt.

Funktionsnedsättning

Med funktionsnedsättning menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga. Det kan vara till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födseln, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå. Det är något som en person har, inte något som en person är. Tillfälliga begränsningar av en persons funktionsförmåga är inte en funktionsnedsättning i diskrimineringslagens mening.

Exempel: En elev får ofta höra av andra barn att hen är en "ADHD-unge" som inte kan sitta stilla och alltid stör.

Bristande tillgänglighet kan utgöra diskriminering när en verksamhet inte gör tillräckligt för att en person med funktionsnedsättning ska kunna få tillgång till eller delta i verksamheten. Vad som är tillräckligt bedöms bland annat utifrån hur andra lagar reglerar tillgänglighet och hur den enskilda situationen ser ut. Förbudet ska bidra till att öka tillgängligheten i samhället så att människor med funktionsnedsättning kan delta på likvärdiga villkor.

Sexuell läggning

Lagen definierar sexuell läggning som homosexuell, heterosexuell eller bisexuell läggning. Förbudet mot diskriminering gäller alla dessa tre sexuella läggningar.

Exempel: En av eleverna har två pappor, när det uppmärksammades uteslöts hen av de andra eleverna. De vill inte vara i samma grupparbete ej hellre sitta bredvid hen i klassrummet.

Ålder

Ålder innebär uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder omfattas av lagens skydd mot diskriminering. Vilken ålder som är norm kan skilja sig åt i olika sammanhang. De flesta som blir utsatta för diskriminering som har samband med ålder är oftast antingen yngre eller äldre.

Exempel: Hen har en äldre mamma och de andra barnen retas för att hen inte har någon mamma bara en mormor.

Organisation av trygghetsarbetet

Vårt arbete för trygghet i skolan utgår från svenska forskningsresultat, skolans styrdokument, samt vår skolas förutsättningar och aktuella behov. Målet är att alla elever i Hedlundaskolan ska kunna känna trygghet och delta på likvärdiga villkor i all verksamhet. Deltagandet ska ske i en trygg miljö fri från diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling och repressalier.

All personal agerar och markerar direkt, utifrån våra rutiner när de får kännedom om att kränkning eller trakasserier har förekommit.

Skolan har ett **Elevhälsoteam** (EHT) som träffas regelbundet. EHT består av rektor, speciallärare, kurator, skolsköterska, samt skolpsykolog. Syftet med EHT-teamets arbete är att planera främjande och förebyggande arbete, fortlöpande kartlägga, besluta om, följa upp och utvärdera stödåtgärder, som behövs på individ- och gruppnivå för elever och personal.

De som tillhör skolans elevhälsoteam presenteras i alla klasser genom att hela teamet eller delar av teamet gör klassrumsbesök.

Skolan har ett **trygghetsteam** som kontinuerligt träffas och består av pedagogrepresentanter från skolans alla stadier, rektor och skolkurator. Teamets främsta uppgifter är att arbeta förebyggande med aktiva åtgärder och främjande med värdegrundsfrågor. Samt att göra aktiva och skyndsamma insatser, som exempelvis kan vara elevsamtal i fall där det förekommer upprepade kränkningar. Elever, personal och vårdnadshavare kan ta kontakt med trygghetsteamet i fråga om kränkningar eller trakasserier.

Trygghetsteamet arbetar tillsammans med skolan elevhälsoteam för att aktualisera och levandegöra frågor om trygghet genom att:

- Informera om hur vi ska hantera diskriminering och kränkande behandling,
- Redovisa och uppdatera personalen om vilka värdegrundsfrågor som är aktuella och i behov av utveckling, initiera olika förebyggande /främjande insatser, delegera organisation av relationsfrämjande aktiviteter, föreslå kompetensutvecklingsinsatser, ansvara för genomförande och analys av trygghetsenkät och trygghetsvandringar med mera.
- Skaffa en överblick om hur tryggheten i skolan upplevs i nuläget.

Ordningsregler

Vår skolas ordningsregler och dess konsekvenser är gemensamt framtagna av elever och personal. De följs upp kontinuerligt i det dagliga arbetet både på grupp- och individnivå. De sitter uppsatta väl synligt i samtliga klassrum. På ett klassråd vid läsårsstart går klassläraren igenom förra årets ordningsregler och konsekvenser. Samtal och dialog förs om dessa, varpå förslag på förändringar tas fram. Förslagen lämnas till elevrådet, som bearbetar dem och tar fram ett utkast för läsårets nya

ordningsregler och konsekvenser. Utkastet tas även upp vid en arbetsplatsträff, i arbetslagen, samt på skolråd innan läsårets nya ordningsregler fastställs av rektor vid ett elevråd.

När ordningsreglerna och dess konsekvenser är fastställda implementeras de hos eleverna genom att de i åldersblandade grupper med sin kompis klass ritar bilder och samtalar om vad de innebär. Dessa arbeten sätts sedan upp på väl synliga platser i skolans lokaler.

Hedlundaskolans ordningsregler för läsåret 2023–2024 är:

- Jag är snäll mot mig själv och andra.
- Alla ska få vara med.
- Vi ger varandra arbetsro.
- Jag är rädd om mina och andras saker.

Konsekvenser om elev inte följer ordningsreglerna:

Steg 1: En vuxen på skolan påminner mig om reglerna.

Steg 2: Min mentor kontaktar min vårdnadshavare och vi samtalar om reglerna.

Steg 3: En plan för hur jag ska följa reglerna upprättas av mig tillsammans med mentor och vårdnadshavare.

Hur trygghetsplanen har utarbetats

Trygghetsteamet

Hedlundaskolans Trygghetsteam består av rektor Sara Renberg, Johan Avesand skolkurator, lärarrepresentant åk f-3 Linda Godhe samt åk 4-6 Samuel Marklund och Ann-Charlotte Adriansson, fritids. Trygghetsteamet arbetar med att aktualisera och revidera främjande- och förebyggande rutiner vid kränkande behandling. Trygghetsteamet arbetar också med att sammanställa och analysera information från trygghetsvandringarna

Elevernas delaktighet

Eleverna är delaktiga i utvärdering och av planen på klassråd/elevråd. Eleverna har genomfört trygghetsvandringar på skolan där de getts möjlighet att beskriva områden som inte känns trygga. Detta för att uppmärksamma riskområden i skolmiljön utifrån diskrimineringsgrunderna samt ur ett arbetsmiljöperspektiv. I förskoleklass och på fritids bearbetas denna information vid samlingarna.

En återkommande del som diskuteras på utvecklingssamtalen är elevernas upplevelse av trygghet och trivsel. På klassråd och elevråd ges eleverna möjlighet att utvärdera och påverka innehållet i planen.

Vårdnadshavarnas delaktighet

Vid höstterminens föräldramöte får föräldrarna information om planen samt kunskap om var man kan hitta den. Synpunkter på innehållet i planen skall förmedlas till deltagare i Hedlundarådet som tar med dessa till Hedlundarådets möten. Under Hedlundarådet (föräldraråd) utvärderas och diskuteras planen djupare.

Vid utvecklingssamtalen under året diskuteras trygghet och trivsel mellan pedagog, vårdnadshavare och elev.

Personalens delaktighet

Personalen utvärderar kontinuerligt under året vid arbetslagsträffar, APT och i Trygghetsteamet. Efter Trygghetsteamets utvärdering presenteras förslag till förändringar där personalen får lämna synpunkter på innehållet. Som en del av det systematiska kvalitetsarbetet så i slutet av läsåret får all personal delta i att analysera alla de kränkingsanmälningar som inkommit under läsåret och komma med förslag på förbättringar.

Förankring av planen

Skolans medarbetare får ta del av trygghetsplanen på APT/Arbetslagsmöten. Implementering av planen har skett i relation till barnens ålder. När den reviderade planen är klar förankras den hos personalen under höstterminen och för eleverna på klassråd/elevråd också under höstterminen. Vi i skolan informerar om planen för vårdnadshavare vid höstens föräldramöte.

Utvärdering

Läsåret 2022/23 främjande arbete

- Rasterna ska kännas meningsfulla och skolans lokaler/skolgård ska vara trygga platser att vistas på.
- Arbeta med de sju olika diskrimineringsgrunderna.

Utvärdering av årets plan

- Under vårterminen har skolans personal analyserat och utvärderat de kränkingsanmälningar som gjorts under läsåret samt kommit med förslag på förbättringar för att minska antalet kränkningar.
- Trygghetsteamet har under vårtermin arbetat fram 2023/2024 års mål gällande det förebyggande och främjande arbetet.
- Utifrån 22/23 elevenkät har elever och skolpersonal gemensamt skapat handlingsplan med varje klass med förslag på förbättringar för att skapa ett positivt arbetsklimat. Elevernas synpunkter har också tagits hänsyn till i den fortsatta planeringen av undervisning både i skolan och i fritidshem.
- Skolans elevhälsoteam har varit ute i klasserna och presenterat sig och berättat hur de kan stötta eleverna både på individ- samt gruppnivå.

Kommande läsårs främjande arbete

De sju diskrimineringsgrunderna

Främjande arbete

- Öka kunskapen gällande de olika diskrimineringsgrunderna hos skolpersonal.
- Öka kunskapen gällande de olika diskrimineringsgrunderna hos elever.

Aktiva åtgärder

- Vi kommer att under läsåret öka skolpersonal och elevers kompetens kring de sju diskrimineringsgrunderna genom att börja skicka ut månadsbrev till skolpersonal med en av de sju diskrimineringsgrunderna som tema. I månadsbrevet kommer också finnas tips på hur man i klassrummet kommer att kunna arbeta med månadens diskrimineringsgrund.
- Vi kommer att skapa en materialbank för skolpersonal där de kan hitta material anpassat för låg- eller mellanstadiet gällande de olika diskrimineringsgrunderna.

Vem är ansvarig och när ska det genomföras

Rektor och trygghetsteamet är ansvariga för att öka skolpersonals kunskap. Trygghetsteamet kommer att arbeta fram månadsbreven.

All undervisade personal har ansvar att arbeta med de sju diskrimineringsgrunderna utifrån månadens tema.

Utvärdering görs kontinuerligt då skolpersonal kommer i månadsbrevet ha möjlighet att utvärdera månadsbrevets innehåll. Det kommer också att utvärderas vid upprättande av ny plan HT23.

Månadsbreven kommer att läggas på skolans personalwebb.

Skolans arbete mot kränkningar

Främjande arbete

- Öka kunskapen hos trygghetsteamet gällande skolans arbete mot kränkningar
- Öka kunskapen hos resterande skolpersonal gällande skolans arbete mot kränkningar
- Öka kunskapen hos eleverna gällande skolans arbete mot kränkningar
- Öka kunskapen hos vårdnadshavare till elever på skolan gällande skolans arbete mot kränkningar.

Aktiva åtgärder

- Se till att under arbetsplatsträff där all skolpersonal är med, ge information om skolans trygghetsplan.
- Se till att eleverna får information om skolans trygghetsplan.
- Se till att vårdnadshavare till elever i skolan får information om skolans trygghetsplan.
- Se till att minst en från trygghetsteamet får gå Umeå kommuns utbildning; Samtal – stoppa kränkningar.
- Se till att skolpersonal får möjlighet att gå Umeå kommuns utbildningar gällande samtal som stoppar kränkningar som finns i enklare variant.

Vem är ansvarig och när ska det genomföras

Rektor och trygghetsteam är ansvariga att informera skolpersonal om den nya reviderade trygghetsplanen. Rektor är ansvarig att informera vårdnadshavare om den nya reviderade trygghetsplanen. Skolpersonal är ansvarig att läsa trygghetsplanen. Klasslärare är ansvariga att informera sina elever om den nya reviderade trygghetsplanen. Rektor är ansvarig att se till att minst en personal från trygghetsteamet kan gå på Umeå kommuns utbildning; Samtal – stoppa kränkningar. Rektor är ansvarig att boka in utbildningen för resterande skolpersonal. Trygghetsteamet ansvarar för att kunna stötta resterande skolpersonal vid frågor om kränkningar och liknande.

Nätkränkningar

Främjande arbete

- Aktivt samtala och diskutera nätet inom ramen för undervisningen och inkludera nätet i vårt värdegrunds- och likabehandlingsarbete.
- Arbeta åldersanpassat med sociala medier internet och vilka kränkningar som kan förekomma.
- Rusta eleverna genom undervisning i nätetik, lag och brott, samt språkbruk på nätet
- Arbeta för att fånga upp och stoppa nätkränkningar mellan elever på skolan i ett tidigare skede.
- Fortbildning för skolpersonal

Aktiva åtgärder

- Vi kommer att under läsåret öka skolpersonal och elevers kompetens kring nätetik och kränkningar på nätet bland annat genom månadsbrev till skolpersonal där ett tema är nätetik. I månadsbrevet kommer också finnas tips på hur man i klassrummet kan arbeta med månadens diskrimineringsgrund.
- Vi kommer att skapa en materialbank för skolpersonal där de kan hitta material anpassat för låg- eller mellanstadiet gällande nätetik.
- God samverkan med vårdnadshavare genom föräldraråd.
- IT-pedagog visar digitala verktyg för undervisning

Vem är ansvarig och när ska det genomföras

Rektor och trygghetsteamet är ansvariga för att öka skolpersonals kunskap. Trygghetsteamet kommer att arbeta fram månadsbrev gällande nätetik.

All undervisande personal har ansvar att arbeta med nätetik i klasserna när nätetik är månadens tema.

Utvärdering görs kontinuerligt då skolpersonal kommer i månadsbrevet ha möjlighet att utvärdera månadsbrevets innehåll. Det kommer också att utvärderas vid upprättande av ny plan HT23.

Temperaturkollen

Främjande arbete

- Få en aktuell bild om elevernas mående på individ- och gruppnivå för att använda som analysverktyg för om de insatserna gällande trygghet i skolan fungerar.
- Snabbare kunna vidta specifika åtgärder utifrån temperaturkollens resultat.

Aktiva åtgärder

- På klassråd har eleverna möjlighet att svara på korta frågor kopplat till mående och trygghet på skolan. Enkäten är anonym och görs digitalt.
- För förskoleklass och fritids görs temperaturkollen muntligt i samtal med eleverna.
- Mentor granskar svaret för att se om något behöver lyftas i klassen.
- En gång i månaden när trygghetsteamet träffas analyseras klassernas svar och eventuella åtgärder görs.

Vem är ansvarig och när ska det genomföras

- Temperaturkollen ska göras en gång i månaden
- Mentor är ansvarig för att göra temperaturkollen med sin klass och återkopplar svaren med sin klass.
- Trygghetsteamet är ansvariga för att analysera skolans resultat samt vidta åtgärder vid behov.
- Trygghetsteamet är ansvariga för att ta fram ett underlag till temperaturkollen

Trygga raster

Främjande arbete

- Minska antalet incidentrapporter kopplade till rast
- Öka elevernas delaktighet i rasterna och dess aktiviteter
- Skapa en positiv relation mellan låg- och mellanstadiets elever.
- Få de äldre eleverna att vara med och planera och styra rastaktiviteter för de yngre.

Aktiva åtgärder

- Trygghetsteamet planerar för organisering av rastaktiviteter.
- Rektor bildar en arbetsgrupp med syfte att aktivera medarbetare och elever i arbetet med trygga raster.

Vem är ansvarig och när ska det genomföras

Rektor och trygghetsteamet. Startar arbetet höstterminen 2023.

Undersökning/Kartläggning, resultat och analys

Undersökning/kartläggning

Kartläggningarna syftar till att få kunskap om förekomst av diskriminering, trakasserier, kränkande behandling och repressalier i vår skola. Resultatet av kartläggningen och den kunskap vi får ligger till grund för skolans fortsatta arbete med förebyggande åtgärder.

Kartläggningsmetoder

- Kollegiala diskussioner och samtal i det vardagliga arbetet
- Diskussioner på klassråd och elevråd
- Trygghetsvandringar
- Trygghetsenkäter (kommungemensam enkät)
- Frågor på utvecklingssamtal
- Diskussioner på vårdnadshavarmöten och skolråd

- Elevintervjuer vid pedagogiska kartläggningar
- Observationer av skolans personal
- Temperaturkollen

Områden som berörs i kartläggningen

Kränkande behandling, kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och könsöverskridande identitet och uttryck och ålder. Uppfattning av studiero (arbetsro) i klassrummet, språkbruk och situationer på raster, samt resan till och från skolan tas upp.

Resultat

Under trygghetsvandringarna uppmärksammade eleverna bland annat en del punkter gällande den fysiska skol- och arbetsmiljön. Det framkom också i trygghetsvandringen att årskurser i både låg- och mellanstadiet ibland upplever det otryggt att gå förbi äldre elever i korridorerna på skolan då de är högljudda.

Kommentarer från personal från lågstadiet vid analys av incidentrapporterna för 22/23 är att de är få inrapporterade kränkingsanmälningar och att det saknas en del rapporter. Det finns ingen skillnad vad gäller utsättare och utsatt kopplat till kön. Mellanstadiet tycker också att det är få inrapporterade kränkingsanmälningar, men att pojkar är utsättare i större utsträckning än flickor som är utsatta i större utsträckning. De flesta kränkningar sker på skolgården.

Rutiner och riktlinjer, uppföljande åtgärder och dokumentation

Rutiner och riktlinjer

Vid Hedlundaskolan ska all personal arbeta mot att alla former av diskriminering och kränkningar förhindras. Skolan ska vara en trygg plats där eleverna trivs och känner arbetsro.

Alla elever i Hedlundaskolan ska bli sedda, lyssnade på och inspirerade till lärande och utveckling. Eleverna ska uppleva en trygg skolmiljö med god studiero. Eleverna ska bli positivt uppmärksammade och inkluderade i verksamhetens sociala gemenskap. Nolltolerans råder mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier, kränkande behandling och repressalier. Alla på skolan, elever som personal, ska respektera varandra utifrån varje individs unika person.

Tidig upptäckt av diskriminering och kränkande behandling

Rastvärdar är ute på rasterna. Pedagog som ansvarar för och leder rastaktiviteter. Ett uppdelat system för raster minskar konkurrensen om utrymme både inom- och utomhus. Den trygghetsenkät som görs varje termin, elevernas trygghetsvandring, trygghetskartläggning, den kommungemensamma elevenkäten, samt personalens kartläggningar vid arbetsplatsträffar och arbetslag används som kartläggningsmetoder. Upptäckt av diskriminering eller kränkning kan ske genom information från eleven själv, elevens kamrater, vårdnadshavare eller genom trivselenkäten. Det som skolans personal hör, ser eller upptäcker ska lyftas med någon kollega eller rektor utan att den vuxne värderar eller förminskar händelsen.

Personal som elever och vårdnadshavare kan vända sig till

All personal.

Rutin vid misstanke om trakasserier, sexuella trakasserier och kränkningar mellan barn/elever

1. Eleven som känner sig trakasserad, sexuellt trakasserad, kränkt eller upplever att någon annan elev blir trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkt kan ta kontakt med en vuxen på skolan som hen känner förtroende för.
2. Den vuxne värderar inte händelsen i detta läge utan lyssnar endast in berättelsen.
3. Den vuxne som upptäcker/får kännedom om att en elev upplever sig utsatt för trakasserier/sexuella trakasserier/kränkningar gör en anmälan i verksamhetssystemet Prorenata skyndsamt. För att det ska komma till huvudmannens kännedom måste rektor lägga till jämlikhetsutvecklare till ärendet. Rektor lägger även till medlemmar i Trygghetsteamet.
4. En utredning initieras skyndsamt av den som upptäckt/fått kännedom om händelsen. Vid utredningen ska klarläggas vad som hänt och om det är trakasserier/sexuella trakasserier/kränkande behandling i lagens mening. Utredningen bör innehålla enskilda samtal med de elever som är inblandade i händelsen så att dessa får redogöra för sin uppfattning av det inträffade.
5. När utredningen är klar beslutar rektor om åtgärder ska vidtas och i sådant fall vilka åtgärder. Rektor beslutar också vem som ska se till att de beslutade åtgärderna utförs.
6. Vårdnadshavare till de elever som är inblandade i händelsen informeras skyndsamt genom samtal om möjligt samma dag som händelsen ägt rum.
7. Uppföljningssamtal sker med inblandade eleverna inom en vecka. Enskilda samtal eller i de fall det anses lämpligt samtal i grupp. Vid behov sker ytterligare uppföljning.

8. Fokus ska ligga på den utsattes situation. Samtalen ska ske i god dialog där det tydligt framgår att den aktuella händelsen inte är acceptabel utifrån skolans värdegrund. Återkommande uppföljande samtal görs. Den/de elever som kränkt ska ges möjlighet att uttrycka sig hur de kan agera framöver för att inte en kränkning ska uppstå.
9. Dokumentation avseende utredning, åtgärder och uppföljning sker löpande i verksamhetssystemet Prorenata.
10. Om händelsen hade kunnat leda till ohälsa/skada (tillbud) eller ohälsa/skada uppstått ska händelsen anmälas till arbetsmiljöansvarig rektor via Stella, Umeå Kommuns rapporteringssystem för arbetsmiljöhändelser. Rektor ansvarar för att utreda händelsen och vidta åtgärder i arbetsmiljön för att förebygga att liknande händelser inte uppstår igen. Tillbud och skador för personal och elever från förskoleklass och uppåt som bedöms vara allvarliga ska rektor enligt Arbetsmiljölagen snarast anmäla till Arbetsmiljöverket.
11. Vid upprepade händelser kan trygghetsteamet medverka för att stävja den uppkomna situationen.

Umeå kommuns rutiner vid misstanke om diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkningar mellan personal och barn/elev

1. Barn/elev/vårdnadshavare/personal tar kontakt med någon anställd på förskolan eller skolenheten som man har förtroende för och informerar om att man misstänker att ett barn har blivit diskriminerad, trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkt av vuxen.
2. Den vuxne värderar inte händelsen i detta läge utan lyssnar in berättelsen.
3. Den vuxne som fått kännedom om att ett barn/elev kan ha blivit diskriminerad, trakasserad, sexuellt trakasserad eller kränkt av personal informerar rektor muntligt och/eller gör en anmälan i verksamhetssystemet Prorenata samma dag. För att det ska komma till huvudmannens kännedom måste rektor lägga till jämlikhetsutvecklare till ärendet.
4. Vårdnadshavare till barn/elever som är inblandade i händelsen informeras.
5. Närmaste chef påbörjar en utredning med att objektivt kartlägga vad som har skett. Syftet är inte, i detta läge, att utreda skuldfrågan. Kartläggningen ska påbörjas skyndsamt genom samtal med berörda. Vid behov av stöd i detta arbete kontaktas för- och grundskolechef och/eller personalfunktionen.
6. Vid utredningen ska klarläggas vad som hänt och om det är diskriminering/trakasserier/sexuella trakasserier/kränkande behandling i lagens mening. Konstateras brister i anställningen ska utredning och åtgärder genomföras i enlighet med gällande riktlinjer för brister med koppling till anställningsavtalet samt gällande delegation. Dokumentation ska ske i systemstödet Novi. Läs mer och följ rutin Brister kopplat till anställningsavtalet.
7. När utredningen är klar beslutar rektor om åtgärder ska vidtas och i sådana fall vilka åtgärder.

8. Vårdnadshavare till barn/elever som är inblandade i händelsen informeras.
9. Rektor genomför uppföljningssamtal med aktuellt barn/elev/vårdnadshavare/personal inom en vecka. Vid behov sker ytterligare uppföljning.
10. Utredning, bedömning och vidtagna åtgärder ska dokumenteras av ansvarig

Rutin vid anmälan till annan myndighet

Om någon begår ett brott i skolan är det rektorn som får ta ställning till om man ska göra en polisanmälan. Personalen i skolan har också en viktig roll i att upptäcka när barn far illa eller när det finns risk för det. När det finns en misstanke om att ett barn far illa har huvudmannen och personalen i skolan en skyldighet att göra en anmälan till socialnämnden. Med barn avses här alla barn och elever under 18 år. Källa: 5 kapitlet 21 § skollagen och 14 kapitlet 1 § socialtjänstlagen.

Uppföljande åtgärder

Dokumentation

All dokumentation ska vara skriftlig, anmälan görs i verksamhetssystemet Prorenata och fyllas i vid varje fall av diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och kränkande behandling. Det ska göras en anmälan för varje utsatt elev som är aktuell i ärendet. Det ska tydligt framgå i utredningen vad som har hänt, vilka elever som är inblandade, om det har bedömts vara kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller diskriminering i lagens mening, vilka åtgärder som har vidtagits och hur uppföljning kommer att genomföras. Ärendet initieras direkt när anmälan görs i Prorenata och fylls på löpande under ärendets gång.

Dokumentation av utredningen och åtgärderna är ett viktigt underlag för att kunna följa upp effekterna av åtgärderna.

Rektor är ansvarig för att varje enskilt fall följs upp och dokumenteras men uppgiften kan delegeras. Rektor är ytterst ansvarig för handläggning, dokumentation och uppföljning av ärendet.

Genom dokumentation kan vi på skolan även uppmärksamma om de inträffade kränkningarna/trakasserier är del av ett större problem som kräver mer omfattande generella insatser.

Kontaktuppgifter

Rektor

Sara.renberg@umea.se

Speciallärare

Annelie.wallwik@umea.se

Skolsköterska

Anna-karin.eliasson@umea.se

Skolkurator

Johan.avesand@umea.se

Skolpsykolog

Per.berglund@umea.se

Fritids MinipärLAN

070-960 11 90

Årskurs 3

Brittinger.lunden@umea.se

Fritids Lilla pärLAN

070-283 20 95

Årskurs 4

Linda.eriksson.4@umea.se

Fritids Stora pärLAN

070-960 06 52

Årskurs 5

Anna.Kluft@umea.se

Fritids Klubben

070-960 05 24

Årskurs 6

Samuel.marklund@umea.se

Förskoleklass Gul

ida.lindgren@umea.se

Förskoleklass Blå

linda.godhe@umea.se

Årskurs 1A

Erica.ronnlund@umea.se

Årskurs 1B

Victoria.sehlin@umea.se

Årskurs 2

Charlotta.hallberg@umea.se

